

A SZERKESZTŐ UTÓSZAVA

Semmi szégyenkezés, kedves olvasó! Ne legyenek aggályai, amiért ezt a könyvecskét megvásárolta, s vérmérséklete szerinti ütemben átfutotta, végigolvasta vagy hosszasan tanulmányozta. A kiro-mantia – a tenyérjósítás – egyesek szerint komoly tudomány, mások csak legyintenek említésekor, csacskaság, buta babona – ítélnék könnyű szívvel fölötte. Ha a magyar próza akkora óriása, mint Krúdy Gyula, nem tartotta méltatlannak, hogy ezzel foglalkozzék, akkor az olvasónak sincs oka restelkedni kíváncsisága miatt.

1919 őszén és telén, egy világháború és két forradalom vihara után, a maihoz sokban hasonlatos, nehéz és zűrzavaros történelmi időszakban, amikor más művei nem kellettek a könyvkiadóknak, Krúdy álmoskönyv írásába és szerkesztésébe fogott. Majdnem három évtizedes írói pálya áll mögötte ekkor. Országosan ismert és elismert már. A siker, ha megkésve is, nyomába szegődött *A vörös postakocsi* és a *Szindbád*-novellák írójának. Rövid időre mégis megtörik a pályája. Beleunva a hírlap-írói robotba, a megélhetésért folytatott minden-

napos küzdelembe, a Margitszigetre költözik. Távolság a város forgatagától, a politikai kurzusváltás zivajjától, apró betűvel szántja a papirost, írja az álmok és a babonák könyvét. Mintha csak ma történne mindez. . .

Könyve 1920 májusában jelenik meg, s nem várt, nagy sikert arat. Még életében újra kiadják, az írónak módja adódik, hogy javítsa és bővítse álmomagyarázatait. Az azóta elsárgult és rongyossá lapozgatott ritka példányok antikvár csemegéké lettek mára.

Krúdy *Álmoskönyve* három nagyobb témakörrel foglalkozik. Az első, és egyben legterjedelmesebb rész az álmofejtéseké, a másodikban a közkezen forgó babonákhoz fűz magyarázatokat, a harmadik pedig, — amely ebben a könyvecskében található — a tenyérjós-lással foglalkozik.

Komolyan vette-e Krúdy, amit itt írt? Igaz-e, hogy két kéz vetette papírra eme sorokat — ahogy ő maga vallja —, az egyik kéz fényes napvilágnál, mikor semmi rejtelem, s a józan ész uralkodik, a másik kéz éjszaka, mikor megváltozik a tárgyak körvonala, a dolgok jelentése, mikor minden hang mögött titkos sejtelem húzódik. — Csak annyira lehet komolyan venni a tenyerünkbe rótt sorsjegyek magyarázatait, amennyire komolyan vesszük s elhisszük novellái és regényei finom hazugságait, hangulatainak utánozhatatlan varázsában ringatózunk.

Krúdy kedvelői és ismerői, ha figyelmesen végigolvassák ezt a könyvecskét, rájöhetnek, hány novella emlékanyaga köszön mintegy vissza a lapon, s mennyi megírható ötlet, elbeszélésre alkalmas sors villan föl egy-egy mondatban. Mintha az író noteszában lapozgatnánk, műhelyébe kukkantánánk be egy pillanatra tenyérjosi magyarázatait követve. Bizonyosan sok okfejtés nem született volna meg a tollán, ha nem írói tapasztalata és fantáziája irányítja a kezét.

Mindenesetre sokatmondó tény, hogy a könyvkiadó csupán szerkesztőként tüntette föl Krúdy nevét az *Álmoskönyv*ön. S nincsen nyoma, hogy az író tiltakozott volna emiatt. Ugyanakkor a tudományos gyakorlati kéztant kutató Kosutány István 1942-ben megjelent *Kézvonalak – embersorsok* című könyvében már forrásmunkaként hivatkozik Krúdy Gyulára.

Érdekesebb kérdés: milyen kútfőből merített maga az író? Az *Álmoskönyv* elején Krúdy megadja azok nevét, akik feljegyzéseit munka közben használta. Tenyérjósulásainak forrását azonban nem jelöli meg, csak szövegében utal több ízben egy bizonyos Lónyaynéra.

Ki ez a hölgy? Mit lehet tudni róla? Lónyay Sándorné, Krúdynál alig idősebb ifjúsági író és szerkesztő, több népszerű regény fordítója. 1899-ben *Jósolás a kézből* címen jelentetett meg egy könyvet. Nyilván ez az a munka, amelyet Krúdy

korábban ismert már, s ebből merített legtöbbet kiromantiai kalandozásaihoz.

„Legokosabb előbb megismerkedni az emberrel, akinek tenyeréből jósolni akarunk.” – Így ír munkája befejezéseként. Csipetnyi finom gúny csendül ki ebből a gondolatból, jelzi távolságtartását a témától. Egészében mégsem ez az irónia jellemzi, igazi írói igényességgel áll a babonákban hívők szolgálatára.

Végezetül, nem utolsósorban a Krúdy-gyűjtők és kutatók népes táborának tájékoztatására, néhány bibliográfiai adat. E könyvecske kiadásának alapjául a Krúdy életében megjelent, az író által végzett javításokat tartalmazó 1925-ös, második kiadás szolgált. A *Mit mond a tenyerünk?* önálló kötetként most jelenik meg először. Az *Álmoskönyv* részeként korábban hatszor látott napvilágot. Csak a hatvanas és a hetvenes években hagyta ki a szerkesztő (Barta András) többször is, azzal az indoklással, hogy „nem tartalmaz eredeti szöveget, és így irodalmi értéke sincs”.

Döntsön az olvasó, kinek van igaza. Nézzen bele saját tenyerébe, s ha van hozzá bátorsága, s ha hisz benne, – nézzen szembe sorsával is. Kellemes és tanulságos időtöltést kívánok hozzá.

Józsefváros, 1990. Rák havában

Kelecsényi László